

Obligatoriska skolbibliotek tillstyrks av SÖ

Skolöverstyrelsen har nu yttrat sig över folkbibliotekssakkunnigas betänkande och beträffande skolbiblioteken tillstyrkt att dessa i enlighet med sakkunnigas förslag görs obligatoriska vid alla folkskolor. Överstyrelsen biträder även de sakkunnigas förslag att statsbidrag till folkskolans skolbibliotek skall utgå med 7 kronor per elev och år.

Beträffande skolbibliotekens organisation anser sig skolöverstyrelsen i stort sett kunna tillstyrka vad de sakkunniga i detta sammanhang föreslagit. Överstyrelsen anser beträffande frågan om anställande i de större skoldistrikten av en särskild ledare för skolbiblioteksväsendet med detta arbete som huvudsaklig uppgift en sådan anordning till gagn för biblioteksverksamheten men är för närvarande inte beredd på att föreslå de ändringar i gällande bestämmelser, som skulle möjliggöra en dylik åtgärd. Vad slutligen angår frågan om styrelse för skolbiblioteket finner överstyrelsen det uppenbart att skolstyrelsen inte kan avhändas befattningen med biblioteksärendena. Folkskolstadgans bestämmelser torde också direkt förhindra att beslutanderätten i avgörande frågor överlämnas till annat organ.

Fråga om de sakkunnigas förslag om statsbidragets beräkning framhåller överstyrelsen att de administrativa olägenheterna inte är större än att de uppvägas av fördelarna att även de mindre skolorna får möjlighet att upprätta effektiva skolbibliotek. Överstyrelsen ansluter sig således till de sakkunnigas förslag dock med den ändring att tilläggsbeloppet bör utgå även till skolor av C-form efter samma grunder som till läraravdelning av den huvudform med vilken vederbörande statens folkskolinspektör finner C-avdelningen närmast jämförbar.

Även beträffande det av sakkunniga föreslagna biblioteksarvodet av 2 kronor per elev ger skolöverstyrelsen sin anslutning men finner de invändningar som framställts mot att skolstyrelse skulle kunna fastställa arvodet till lägre belopp inte bärande. Det är påtagligt säger överstyrelsen att bibliotekariens arbetsbörda i inte oväsentlig grad minskas, om det kommunala biblioteket efter överenskommande ombesörjer t. ex. katalogisering för skolbiblioteket.

Skolöverstyrelsen konstaterar att det torde erbjuda svårigheter att realisera förslaget om nedsättning av skolbibliotekariens tjänstgöringsskyldighet i någon större omfattning. Överstyrelsen kan dock ansluta sig till de sakkunnigas principiella inställning.

För upprustningen av skolbiblioteken anser skolöverstyrelsen en intensifierad utbildningsverksamhet nödvändig. Överstyrelsen anser att specialkurserna vid folkskolseminarier i bibliotekskunskap med hänsyn till utbyggnaden av skol-

Läroverkens lärarbrist — svårlost fråga

Bristen på lärare inom läroverken är utomordentligt stor. Man räknar med att tio procent av lärarplatserna inte är besatta med kompetent folk. År från år ökar bristen särskilt i de naturvetenskapliga ämnena, och de sex sakkunniga, som tillsatts av k. m:t för att utreda saken skyndsammast, måste finna utvägar både på kortare och längre sikt. Folkskollärare bör kunna rycka in, läroverkslärare åta sig övertimmar och pensionsåldern ökas. Det är några uppslag, som kan rädda oss ur nuvarande krisläge säger en av de sex sakkunniga, rektor **Sven Ohlön** i Göteborg, i en intervju i Sv. D.

De naturvetenskapliga ämnena är sämst ställda, framhåller rektor Ohlön. Tillströmningen av dessa ämneslärare är mindre än avgången, och därtill kommer läroverkens oerhörda expansion. Ungefär 200 lärare fattas inom denna ämnesgrupp redan nu, och det är en hög procent inom en så relativt fåtalig kår. Det förhåller sig nämligen så, att en hel del naturvetenskapligt utbildade ungdomar föredragit att övergå till andra yrken. Orsakerna är både av ekonomisk och psykologisk natur. Det råder ju högkonjunktur och finns gott om platser på annat håll med bättre löner, och ur psykologisk synpunkt har den livliga debatten om den högre skolundervisningen verkat avskräckande på många.

Vi får försöka plocka in folkskollärare i läroverken, och det är väl utredningskommitténs angelägnaste uppgift att få några riktlinjer uppdragna hur man bör göra urvalet bland denna lärarkategori. Det får inte ske slumpvis bland de anmälda. Utan tvivel har vi här den stora reserven, och jag antar att det framförallt blir i de humanistiska ämnena, som folkskollärarna kan rycka in och delvis även inom de naturvetenskapliga på lågstadiet.

En annan utväg är att anmoda läroverkslärare att ta övertimmar. Men det kan inte bli i någon större skala, ty de yngsta lärarna hinner inte med mer timmar än de har, de behöver så mycket

biblioteksverksamheten bör få ökat timantal.

Skolöverstyrelsen delar de sakkunnigas uppfattning om vikten av ett samarbete mellan folk- och skolbibliotek och ser med tillfredsställelse att sakkunnigförslaget öppnar möjligheter för ett sådant samarbete. Överstyrelsen finner emellertid inte anledning att för närvarande föreslå ett obligatoriskt samarbete.

tid till förberedelse. Och de äldre över femtio år orkar som regel inte med extratimmar utan det gäller att stimulera mellanskiktet att åta sig fler lektioner.

Egentligen finns det också en andra stor reserv — utom folkskollärarna — och det är de gifta kvinnorna med akademisk utbildning. Men där stöter vi på sambeskattningen och hembiträdesbristen, och dessa två faktorer kan inte de sakkunniga göra något åt.

Att öka pensionsåldern hör också till de förslag, som vi kommer att lägga fram. Alla de här åtgärderna kan sättas in mycket fort, kanske redan nästa år, så att man i någon mån kan råda bot på den akuta lärarbristen.

Men det räcker inte med att finna utvägar för lärarbristen just nu, vi måste också tänka på framtiden. För varje år stegras lärarbehovet, så som läroverken nu skall byggas ut, och därför gäller det att redan nu se till att vi gör lärarbanan så lockande som möjligt. Det är framförallt på två vägar vi måste gå fram, au-ser jag, dels se till att universitetsberedningens förslag inte stannar på papperet utan sätts i verket snarast möjligt, dels att lönesättningen blir en annan, konkurrenskraftig med andra yrkens. Universitetsberedningens förslag syftar först och främst till att kraftigt reducera den akademiska utbildningen. Inom filosofiska fakulteten är minskningen av tiden mycket stark, framförallt för de naturvetenskapliga ämnena, där man räknar med en reduktion av utbildningen ned till två tredjedelar.

Vad angår läroverkslärarnas löner, måste vi se till att lärarna inte kommer i någon strykklasse i jämförelse med utbildade från motsvarande fackhögskolor. Visserligen blir deras löner inte så höga som de andras, men de våldsamma differenser som nu finns måste bort.

Över 15 500 lärare
och lärarinnor ha
anslutit sig till vår

Specialolycksfalls- och Ansvarsförsäkring

för lärare

Svenska Direktionen, Stockholm